

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van Britse militaire
begraafplaatsen te Zonnebeke**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 30 juni 2006,
1 september 2006, 15 juni 2007, 28 juni 2007, 10 oktober
2007, 14 november 2007, 5 september 2008, 22 september 2008
en 6 januari 2009;

Gelet op het ministerieel besluit van 17 maart 2008 houdende
vaststelling van een ontwerp van lijst van de Britse
militaire begraafplaatsen van Zonnebeke;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor
Monumenten en Landschappen van 15 januari 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet
van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en
dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari
1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21
november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

- 1) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en
de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische
waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Polygon Wood Cemetery

Gelegen te Zonnebeke (Zonnebeke), Lange Dreve z.nr.;

Bekend ten kadaster:

Zonnebeke, 1^e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 142X

- 2) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Buttes New British Cemetery (Polygon Wood) met het gedenkteken voor de '5th Australian Division' en het 'New Zealand Memorial'

Gelegen te Zonnebeke (Zonnebeke), Lange Dreve z.nr.;

Bekend ten kadaster:

Zonnebeke, 1^e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) 287D

- 3) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Passchendaele New British Cemetery met provinciale gedenksteen voor het Eindoffensief

Gelegen te Zonnebeke (Passendale), 's Graventafelstraat z.nr.;

Bekend ten kadaster:

Zonnebeke, 2^e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 584H

- 4) Wegens de historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde en wegens de artistieke en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

- als monument:

Britse militaire begraafplaats Zantvoorde British Cemetery

Gelegen te Zonnebeke (Zandvoorde), Kruijsekestraat z.nr.;

Bekend ten kadaster:

Zonnebeke, 5^e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 257A

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

- 1) De Britse militaire begraafplaats Polygon Wood Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Kleine Britse begraafplaats, waarvan de aanleg startte na de verovering van het Polygoonbos door de 5de Australische Divisie tijdens de Derde Slag bij Ieper. Er zou doorheen de ganse oorlog fel gevochten worden omwille van dit bos, dat meermaals van bezetter wisselde. Polygon Wood Cemetery werd aangelegd naast een Duitse militaire begraafplaats, die in 1955 naar de Duitse verzamelbegraafplaatsen van Menen en Langemark werd overgebracht. Op de overgebleven Britse begraafplaats liggen er nu 107 doden begraven.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Kleine, zeshoekige begraafplaats met natuurstenen ommuring. De onregelmatige aanleg van de graven is te wijten aan de oorspronkelijke aanleg in chaotische oorlogstijd. Zowel inhoudelijk als op architecturaal vlak vormt Polygon Wood Cemetery één geheel met het vlakbij aangelegde Buttes New British Cemetery. Beiden zijn aangelegd door Charles Holden en W.C. Von Berg. Het gedeelte 'Cross of Sacrifice' is bij Polygon Wood Cemetery opgericht, op dezelfde as als het toegangspad naar Buttes New British Cemetery en het gedenkteken voor de '5th Australian Division'.

- 2) De Britse militaire begraafplaats Buttes New British Cemetery (Polygon Wood) met het gedenkteken voor de '5th Australian Division' en het 'New Zealand Memorial' worden beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Verzamelbegraafplaats met doden uit de slagvelden rond Zonnebeke, waarvan het merendeel omgekomen is tijdens de Derde Slag bij Ieper. Bijna 80% van de 2108 doden kon niet meer geïdentificeerd worden. In oktober 2007 werden hier nog 5 Australiërs begraven die gevonden waren bij archeologische opgravingen. Door DNA-onderzoek konden 2 van hen geïdentificeerd worden. De begraafplaats ligt in het fel bevochten Polygoonbos, waar vóór de oorlog een militair oefenterrein ingericht was met een 'butte' of 'doel', d.w.z. een kunstmatige heuvel om kogels op te vangen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog wisselde het bos meermaals van bezetter. Het kon op 26 september 1917, tijdens de Derde Slag bij Ieper, heroverd worden door de 5de Australische divisie, nadat het meer dan 2 jaar lang in Duitse handen was gebleven. Vandaar de obelisk voor de '5th Australian Division' bovenop de kunstmatige heuvel (de zgn. 'butte') aan de noordoostkant van de begraafplaats. Recht tegenover dit Australisch gedenkteken staat het 'New Zealand Memorial to the Missing', ter herinnering aan 378 Nieuw-Zeelanders, die hier in de periode september 1917 - mei 1918 vermist raakten. Het vormt 1 van de 7 gedenktekens voor Nieuw-Zeelandse vermisten.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Heel stijlvol ingerichte begraafplaats aangelegd door Charles Holden en W.C. Von Berg, net zoals het vlakbij gelegen Polygon Wood Cemetery, waar het 'Cross of Sacrifice' voor beide begraafplaatsen opgesteld staat. Het is een verzamelbegraafplaats met strak symmetrisch aangelegde perken, getooid met bloemperken en struiken bij de graven, evenals berken, boomhazelaren en beuken. Door de bosrijke omgeving waarin ze is aangelegd, ademt de begraafplaats een bijzonder vredige sfeer uit.

Behalve de typische 'Stone of Remembrance' zijn er nog 2 andere gedenktekens terug te vinden: de obelisk voor de '5th Australian Division' bovenop een langwerpige kunstmatige heuvel en het 'New Zealand Memorial to the missing', dat opgevat is als een open zuilengaderij met pseudo-Dorische zuilen.

- 3) De Britse militaire begraafplaats Passchendaele New British Cemetery met het provinciaal gedenkteken voor het Eindoffensief worden beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Verzamelbegraafplaats aangelegd op de zgn. 'Passchendaele Ridge'. De doden zijn vooral afkomstig uit de slagvelden rond Passendale en Langemark. Het merendeel hiervan is gestorven in de bijzonder dodelijke herfst van 1917 (Derde Slag bij Ieper). Maar liefst 3/4 van de 2101 doden, die er begraven zijn of herdacht worden, konden niet meer geïdentificeerd worden. In juni 2003 waren hier nog 3 Canadese militairen herbegraven, die tijdens archeologische opgravingen gevonden waren. De ruitvormige gedenksteen vóór de begraafplaats, opgericht door de Provincie West-Vlaanderen, herinnert aan de definitieve verovering van de West-Vlaamse heuvelrug bij Passendale tijdens het Geallieerde Bevrijdingsoffensief.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Begraafplaats ontworpen door Ch. Holden en W.C. Von Berg, met opvallende toegangsmuur, die opgebouwd is uit een brede, valse voorgevel met getraliede vensters en 2 poortgebouwen met een zware bovenbouw. Hierdoor lijkt de begraafplaats afgesloten van de buitenwereld. De begraafplaats zelf is in verschillende niveaus aangelegd, met een centrale as waarop het 'Cross of Sacrifice' (bij de voormuur) en de 'Stone of Remembrance' (iets meer naar het midden) staan. Achteraan staan 2 nagenoeg identieke gebouwen uit witte natuurstenen blokken, die fungeren als schuilgebouw en dienstgebouw. De 16 perken zijn symmetrisch aangelegd. Het geheel wordt getooid met bloemperken, struiken, jonge esdoorns en populieren.

- 4) De Britse militaire begraafplaats Zantvoorde British Cemetery wordt beschermd als monument omwille van de:

- Historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Verzamelbegraafplaats met graven uit kleinere begraafplaatsen en verspreide veldgraven uit de omgeving. Op een totaal van 1583 doden konden er slechts 448 geïdentificeerd worden. De meeste zijn omgekomen tijdens de hevige gevechten van de 'Slag bij Geluveld' (29-31 oktober 1914), waardoor Zandvoorde in Duitse handen viel. Vele anderen zijn dan weer omgekomen in 1918. 32 doden wordt herdacht met een 'special memorial' en een 'duhallow block', omdat hun graven op andere begraafplaatsen vernietigd raakten.

- Artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald architectuurhistorische waarde:

Begraafplaats ontworpen door Ch. Holden en W.H. Cowlshaw, aangelegd tegen een helling en grotendeels omsloten door een natuurstenen muur, behalve een stuk aan straatzijde waar een gracht voor de afscheiding zorgt. Het natuurstenen toegangsgebouw bevat rechthoekige doorgangen. Het 'Cross of Sacrifice' staat op een geplaveid terras in de zuidoostelijke hoek (straatzijde) en wordt via een brede laan beplant met sierkersen verbonden met de 'Stone of Remembrance' centraal tegen de oostelijke zijde en een open, ommuurde zithoek met aanplantingen (in de noordoostelijke hoek).

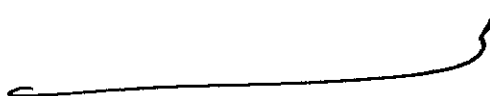
Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

01 APR. 2009

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

Dirk VAN MECHELEN